

ประเทศไทย: กลุ่มองค์กรสิทธิมนุษยชนประณามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 13/2559 พร้อมเรียกร้องให้ยกเลิกคำสั่งนี้โดยทันที

(กรุงเทพฯ, 5 เมษายน 2559) – คณะกรรมการนักนิติศาสตร์สากล (International Commission of Jurists - ICJ) ฮิวแมนไรท์วอตช์ (Human Rights Watch - HRW) แอมเนสตี้อินเตอร์เนชันแนล (Amnesty International - AI) สภาเพื่อสิทธิมนุษยชนและการพัฒนาแห่งเอเชีย (Asian Forum for Human Rights and Development - FORUM-ASIA) สหพันธ์สิทธิมนุษยชนสากล (International Federation for Human Rights - FIDH) และฟอร์ติไฟไรท์ (Fortify Rights - FR) กล่าวพร้อมกันในวันนี้ว่า ประเทศไทยต้องยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่ 13/2559 ซึ่งให้อำนาจอย่างกว้างขวางแก่เจ้าหน้าที่ของกองทัพไทยโดยทันที เนื่องจากเป็นคำสั่งที่ละเมิดสิทธิมนุษยชนและหลักนิติธรรม

เมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2559 พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้อำนาจตามมาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 เพื่อประกาศใช้คำสั่งหัวหน้าคสช. ที่ 13/2559 ซึ่งกำหนดให้แต่งตั้ง "เจ้าพนักงานป้องกันและปราบปราม" และผู้ช่วยจากข้าราชการทหารซึ่งมียศร้อยตรี รวมถึงทหารประจำการ ทหารกองประจำการ และอาสาสมัครทหารพราน โดยมอบอำนาจหลายประการในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิด 27 ประเภท รวมทั้งปราบปรามผู้กระทำการให้เกิดความไม่สงบในที่สาธารณะ ความผิดต่อเสรีภาพและชื่อเสียง การตรวจคนเข้าเมือง การค้ามนุษย์ การค้ายาเสพติด และการค้าอาวุธ

วิลเดอร์ เทเลอร์ (Wilder Taylor) เลขาธิการคณะกรรมการนักนิติศาสตร์สากลกล่าวว่า "การปฏิบัติตามคำสั่งหัวหน้าคสช. ที่ 13/2559 ย่อมส่งผลให้ประเทศไทยละเมิดพันธกรณีสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศและหลักนิติธรรมอย่างแน่นอน นับเป็นคำสั่งที่ต้องถูกยกเลิกโดยทันที" "ที่ผ่านมาทางองค์กรสังเกตุว่า นับตั้งแต่การทำรัฐประหารเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2557 การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในไทยได้เสื่อมถอยลงมาโดยตลอด คำสั่งนี้เป็นสัญญาณที่น่าตกใจอีกครั้งหนึ่ง และสะท้อนให้เห็นแนวโน้มแบบเดียวกัน"

คำสั่งนี้ส่งผลให้เกิดข้อกังวลด้านสิทธิมนุษยชนหลายประการ รวมทั้ง

1. การมอบอำนาจให้เจ้าพนักงานที่ปฏิบัติตามคำสั่งนี้ พ้นจากการถูกฟ้องร้องดำเนินคดี อันส่งผลให้เกิดการลอยนวลเมื่อกระทำผิด นับว่าขัดต่อหลักการว่าด้วยความรับผิดชอบตามหลักนิติธรรม

แบรด อัดัมส์ (Brad Adams) ผู้อำนวยการแผนกเอเชียของฮิวแมนไรท์วอตช์กล่าวว่า "แทนที่จะสนับสนุนให้มีการฟื้นคืนสู่ระบอบประชาธิปไตย รัฐบาลทหารไทยกลับขยายอำนาจของตนเพื่อให้ทำได้ในทุกสิ่งที่ต้องการ รวมทั้งการ

ปฏิบัติมิชอบโดยไม่ต้องรับผิดชอบแต่อย่างใด” “การปราบปรามกลายเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นรายวันในประเทศไทย มีลักษณะที่นำไปสู่ความเป็นเผด็จการทหารมากขึ้นเรื่อยๆ”

2. การปฏิบัติตามคำสั่งนี้ ไม่อยู่ภายใต้การตรวจสอบโดยอำนาจศาล ซึ่งขัดกับสิทธิที่จะได้รับการเยียวยาอย่างเป็นผล สิทธิที่จะให้ศาลมีอำนาจตรวจสอบการละเมิดเสรีภาพ และสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาคดีอย่างเป็นธรรม ซึ่งได้รับการรับรองตามข้อ 29 และ 14 ของ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights - ICCPR)

แชมปา พาเทล (Champa Patel) รักษาการผู้อำนวยการประจำสำนักงานภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และแปซิฟิก แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลกล่าวว่า “คำสั่งนี้เป็นอีกตัวอย่างหนึ่งของการลิดรอนอำนาจตุลาการอย่างร้ายแรงที่จะสามารถตรวจสอบการปฏิบัติของกองทัพ ส่งผลให้เกิดความเสื่อมถอยของการคุ้มครองสิทธิและหลักนิติธรรม”

3. การให้อำนาจบังคับใช้กฎหมายอย่างกว้างขวางและคลุมเครือแก่เจ้าพนักงานทหารที่ไม่ได้ผ่านการฝึกอบรม ย่อมมีแนวโน้มนำไปสู่การปฏิบัติมิชอบ ซึ่งไม่สอดคล้องตามมาตรฐานสิทธิมนุษยชน รวมถึงไม่สอดคล้องต่อประมวลหลักปฏิบัติแห่งสหประชาชาติของเจ้าพนักงานผู้บังคับใช้กฎหมาย (UN Code of Conduct for Law Enforcement Officials) และหลักการพื้นฐานแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการใช้กำลังและอาวุธปืนของเจ้าพนักงานผู้บังคับใช้กฎหมาย (UN Basic Principles on the Use of Force and Firearms by Law Enforcement Officials)

เอเวอลีน บาลาอิส-เซอร์ราโน (Evelyn Balais-Serrano) ผู้อำนวยการบริหารสภาเพื่อสิทธิมนุษยชนและการพัฒนาแห่งเอเชียกล่าวว่า “คำสั่งนี้ให้อำนาจเจ้าพนักงานทหารในการบังคับใช้กฎหมาย ที่ไม่มีประสิทธิภาพและไม่ทราบขั้นตอนในการบังคับใช้กฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการเรียกตัวบุคคล การค้น และการจับกุมบุคคล” “การขาดการกำกับดูแลจากกระบวนการยุติธรรมยิ่งทำให้เกิดความกังวลมากขึ้น เนื่องจากคำสั่งนี้อาจนำไปสู่การใช้อำนาจอย่างมิชอบ และการใช้กำลังอย่างไม่ได้สัดส่วนเหมาะสมของเจ้าพนักงานทหาร ซึ่งเป็นการละเมิดกฎหมายและมาตรฐานระหว่างประเทศ รวมทั้งประมวลหลักปฏิบัติแห่งสหประชาชาติของเจ้าพนักงานผู้บังคับใช้กฎหมาย และหลักการพื้นฐานแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการใช้กำลังและอาวุธปืนของเจ้าพนักงานผู้บังคับใช้กฎหมาย และมีความเสี่ยงอย่างมากที่อาจมีการใช้อำนาจตามคำสั่งนี้ เพื่อจำกัดสิทธิอันชอบธรรมของประชาชน รวมทั้งสิทธิเสรีภาพในการแสดงออก การชุมนุม และการสมาคม”

4. คำสั่งนี้ให้อำนาจในการควบคุมตัวบุคคลเป็นเวลาไม่เกินเจ็ดวันในสถานที่ซึ่งไม่เปิดเผย โดยไม่มีการตรวจสอบจากศาล ย่อมเพิ่มความเสี่ยงที่จะเกิดการปฏิบัติมิชอบด้านสิทธิมนุษยชน รวมทั้งการทรมานและการบังคับบุคคลให้สูญหาย

คาริม ลาดิดจี (Karim Lahidji) ประธานสหพันธ์สิทธิมนุษยชนสากลกล่าวว่า “แม้จะอ้างว่าการบังคับใช้คำสั่งนี้เป็นไปเพื่อปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญา แต่คำสั่งนี้มีแนวโน้มให้เกิดการกระทำความผิดทางอาญาระดับร้ายแรง ซึ่งเป็นข้อห้ามตามพันธกรณีสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยได้ลงนามหรือให้สัตยาบันรับรองไว้”

5. ในทางปฏิบัติแล้ว คำสั่งนี้เปิดโอกาสให้มีการนำไปใช้อย่างมิชอบ เพื่อปราบปรามและปิดปากผู้ที่ทางการมองว่ามีความเห็นแตกต่างจากรัฐ ซึ่งรวมถึงนักปกป้องสิทธิมนุษยชน คำสั่งดังกล่าวขัดแย้งกับกฎหมายและมาตรฐานสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ

เอมี สมิท (Amy Smith) ผู้อำนวยการบริหารฟอร์ติฟายไรท์กล่าวว่า “คำสั่งนี้เปรียบเสมือนการราดน้ำมันบนกองไฟที่ทำให้เกิดการตบโต้นักปกป้องสิทธิมนุษยชนในไทย” “ประเทศไทยมีพันธกรณีที่ต้องคุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชน และคำสั่งนี้อาจถูกใช้เพื่อพุ่งเป้าโจมตีและขัดขวางการปฏิบัติงานอันชอบธรรมของพวกเขา”

ต้องการข้อมูลเพิ่มเติม ติดต่อ

คณะกรรมการนักนิติศาสตร์สากล

วิลเดอร์ เทเลอร์

เลขานุการ

คณะกรรมการนักนิติศาสตร์สากล

wilder.tayler@icj.org

+41 (0) 229793800

ฮิวแมนไรท์วอตช์

แบรด อัดัมส์

ผู้อำนวยการแผนกเอเชีย

ฮิวแมนไรท์วอตช์

adamsb@hrw.org

+1 (0) 347 463 3531

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล

แชมปา พาเทล

รักษาการผู้อำนวยการประจำสำนักงานภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และแปซิฟิก

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล

champa.patel@amnesty.org

+44 203036 5107

สภาเพื่อสิทธิมนุษยชนและการพัฒนาแห่งเอเชีย

เอเวอลีน บาเลส-เซอร์ราโน

ผู้อำนวยการบริหาร

สภาเพื่อสิทธิมนุษยชนและการพัฒนาแห่งเอเชีย

evelyn@forum-asia.org

+66 2 637 9126-7

สหพันธ์สิทธิมนุษยชนสากล

อาร์เทอร์ มาเน็ต

เจ้าหน้าที่ฝ่ายสื่อสารมวลชนสัมพันธ์

สหพันธ์สิทธิมนุษยชนสากล

amanet@fidh.org

+33 672284294

ฟอร์ติฟายไรท์

เอมี สมิท

ผู้อำนวยการบริหาร

ฟอร์ติฟายไรท์

amy.smith@fortifyrights.org

+66 (0) 87.795.5454,

Twitter: [@AmyAlexSmith](https://twitter.com/AmyAlexSmith), [@fortifyrights](https://twitter.com/fortifyrights)